

Työturvallisuus puhtausalalla

Urapolkuja puhtauspalvelualalle – hanke
5.12.2022 – 28.2.2025

www.salpaus.fi

Mitä työturvallisuus tarkoittaa?

- Työturvallisuus ja työntekijöiden hyvinvointi ovat hallinnassa silloin, kun tuntee
 - työpaikan työprosessit
 - toimintatavat
 - työolosuhteet ja niihin liittyvät erilaiset vaara- ja haittatekijät
- Ennakoimalla vaaratilanteet ja työkykyä haittaavat tekijät estetään vahinkojen syntyminen ja varmistetaan turvallinen työympäristö ja toimiva työyhteisö.

Vastuut ja velvoitteet

Työnantajan velvoitteet:

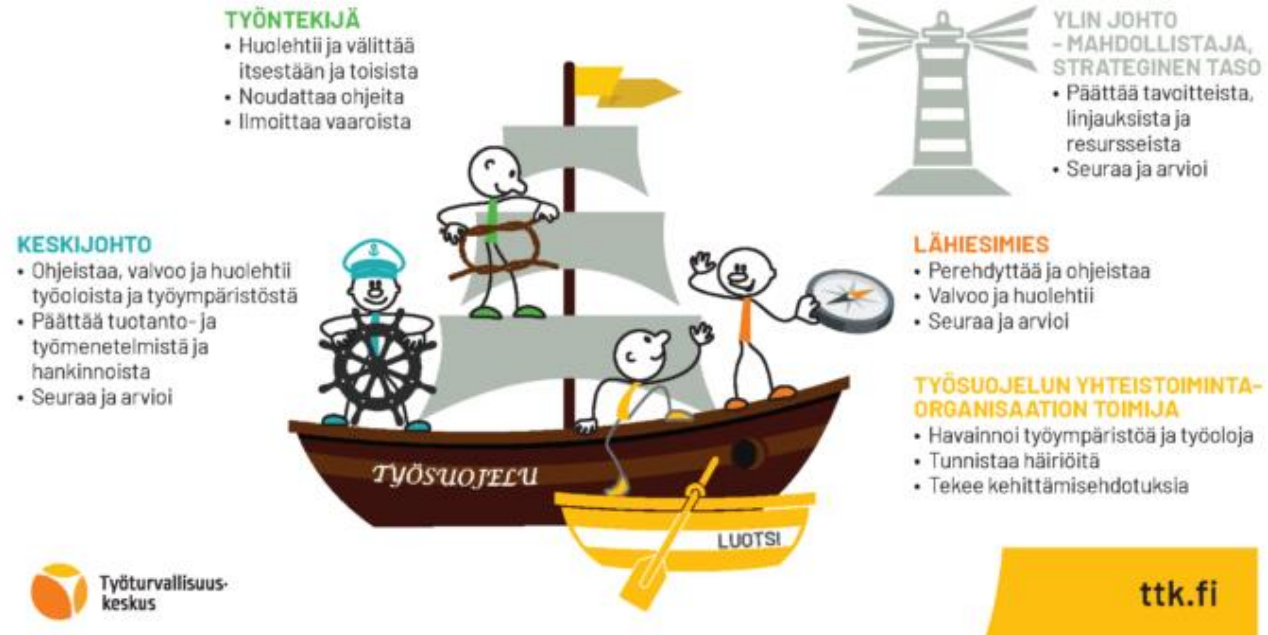
- perehdyttäminen,
- riskien arviointi ja vaarojen tunnistaminen,
- työsuojelun järjestäminen ja
- työ ja työympäristön suunnittelu sekä työterveyshuollon järjestäminen (Suomessa työterveyshuoltolaki (1383/2001) velvoittaa työnantajaa järjestämään henkilöstölle työterveyshuollon, kun työntekijöitä on yksi tai enemmän riippumatta tehtävistä työtunneista tai työsuhteen kestosta).

Työntekijän velvollisuudet ja oikeudet:

- ohjeiden ja määräysten noudattaminen
- omasta ja toisten turvallisuudesta huolehtiminen
- häirinnän ja epäasiallisen kohtelun välttäminen
- vioista ja puutteellisuuksista ilmoittaminen
- koneiden, laitteiden ja työvälineiden asianmukainen käyttö
- henkilönsuojainten ja turvalaitteiden asianmukainen käyttö.

Työsuojelu kuuluu kaikille

TYÖSUOJELU KUULUU KAIKILLE - TUNNETKO VASTUUSI?

Kuvan lähde: [Työturvallisuuskeskus](https://www.ttk.fi/)

Työntekijän työturvallisuus 1

- Ennaltaehkäise riskit. Miten?
- Opi oikeat työskentelytavat kouluttautumalla alalle tai työpaikalla perehdytyksen ja työnopastuksen yhteydessä
- Siivoustyössä tarvitaan aina ammattiasuja ja työjalkineita sekä usein myös suojaimia
- Yleisimmin käytössä ovat suojakäsineet ja -jalkineet sekä kuulon- ja hengityksen -suojaimet
- Työnantaja on velvollinen hankkimaan suojaimet, jos tapaturman tai sairastumisen vaaraa ei voida välttää muilla tavoin

Työntekijän työturvallisuus 2

- Puhtaanapidon työturvallisuusriskit liittyvät lähinnä *välineiden, koneiden ja laitteiden sekä erilaisten kemiallisten aineiden käyttöön*
- Siivouskoneiden käyttäjän on perehdyttävä huolellisesti siivouskoneiden *käyttöohjeisiin* ja toimintoihin ennen työn aloittamista, jotta ei aiheuta vahinkoa itselle, muille, pintamateriaaleille tai kalusteille
- Verkkovirtakäyttöisten siivouskoneiden käytössä huomioidaan myös *sähköturvallisuus*
- Käytettäessä koneita on myös syytä huomioida, että käytetään *vain ehjiä koneita*

Siivoustyöntekijät altistuvat vaaroille ja riskeille

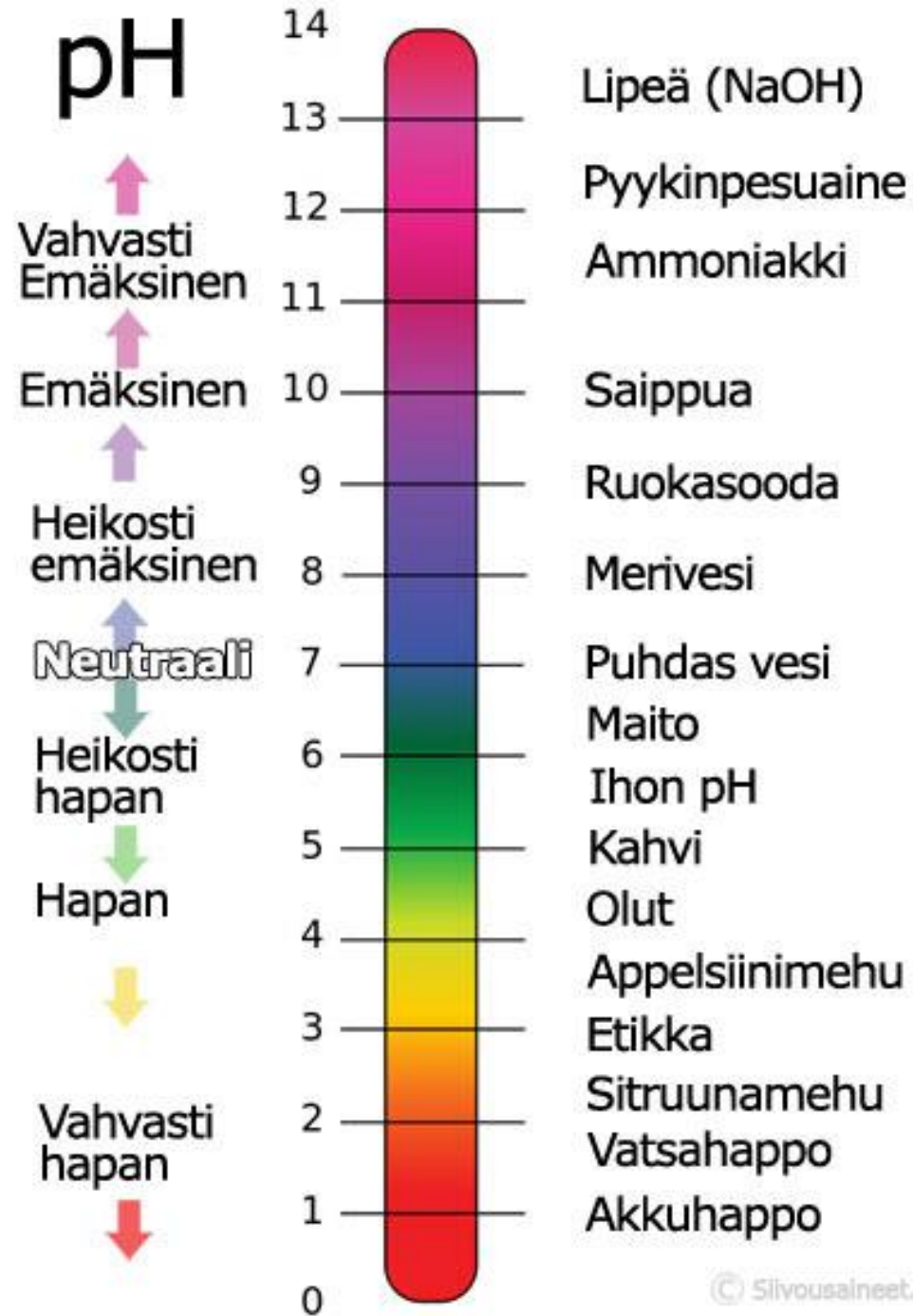
- Altistuminen vaarallisille aineille, mukaan lukien biologiset aineet, jotka voivat aiheuttaa astmaa, allergioita ja veritartuntoja
- Melu, tärinä, kylmä, kuuma, huono valaistus
- Liukastumiset, kompastumiset ja kaatumiset, erityisesti märkätyötä tehdessä
- Työvälineiden sähköiskujen vaarat
- Tuki- ja liikuntaelinten sairauden riskit
- Yksinään tehty työ, työstressi, väkivalta ja kiusaaminen
- Epäsäännölliset työajat, työkohteiden vaihtuminen päivän aikana ja työsuhteet

Kemikaalien varoitusmerkit

Kemikaalien varoitusmerkit

<p>Räjähävä</p> <p>Esim. ampu- tarvike, paino- ilo tulite</p>	<p>Syttyvä</p> <p>Esim. pöhtöaine nestekaasu aerosoli</p>	<p>Haettava</p> <p>Esim. desinfointi- aine valkaisuaine</p>
<p>Mitä voi aiheuttaa?</p> <ul style="list-style-type: none"> Räjähähdys, paineaalto, sirpaleiden sirko utuminen Muiden materiaalien syttyminen <p>Miten vaara vältetään?</p> <ul style="list-style-type: none"> Suojaa lämmöltä ja avotulelta Älä tupakoi tuotteiden läheisyydessä Käytä tarvittaessa silmäsuojaimia 	<p>Mitä voi aiheuttaa?</p> <ul style="list-style-type: none"> Erittäin helposti syttyvä jos joutuu kosketuksiin avotulen, kipinöiden ja/tai lämmön kanssa Voi kehittää räjähtäviä kaasuja jos joutuu kosketuksiin vedellä Voi syttyä itsestään palamaan jos joutuu kosketuksiin ilman kanssa <p>Miten vaara vältetään?</p> <ul style="list-style-type: none"> Suojaa lämmöltä ja avotulelta Älä tupakoi tuotteiden läheisyydessä Säilytä pakkaus tiiviisti suljettuna ja varastoi välissä paikassa, jossa on hyvä ilmanvaihto Käytä tarvittaessa suojakäsineitä ja silmäsuojaimia 	<p>Mitä voi aiheuttaa?</p> <ul style="list-style-type: none"> Edesauttaa tulipalon syttymistä Kiihdyttää paloa <p>Miten vaara vältetään?</p> <ul style="list-style-type: none"> Suojaa lämmöltä ja avotulelta Älä tupakoi tuotteiden läheisyydessä Varastoi erillään syttyvistä kemikaaleista Käytä tarvittaessa suojakäsineitä ja silmäsuojaimia
<p>Paineen alainen kaasu</p> <p>Esim. nestekaasu hituskaasu</p>	<p>Syövyttävä</p> <p>Esim. viekkaava aikaasuaine konetta kaine</p>	<p>Välittömästi myrkyllinen</p> <p>Esim. metanoli torjunta- aineet</p>
<p>Mitä voi aiheuttaa?</p> <ul style="list-style-type: none"> Räjähtää kuumentettaessa Vaara tyypiksi ilmiä tilietä (syttyvä, haettava, myrkyllinen, syövyttävä) Jäähdytetty kaasu voi aiheuttaa palehtumia <p>Miten vaara vältetään?</p> <ul style="list-style-type: none"> Varastoi paikassa, jossa hyvä ilmanvaihto Suojaa auringonvalolta Varmista letkujen ja liittimien tiiviyt 	<p>Mitä voi aiheuttaa?</p> <ul style="list-style-type: none"> Ihon syöpyminen Vakavat silmävauriot Metalleille syöpyminen Nieltyinä palovammat suuhun, nieluun ja vatsaan Hengitettynä hengityselimien syöpyminen <p>Miten vaara vältetään?</p> <ul style="list-style-type: none"> Käytä suojakäsineitä ja silmäsuojaimia Vältä kemikaalin hengittämistä 	<p>Mitä voi aiheuttaa?</p> <ul style="list-style-type: none"> Välitön myrkyllisyys suun tai ihon kautta ja/tai hengitysteitse Voio la välittömästi tappava <p>Miten vaara vältetään?</p> <ul style="list-style-type: none"> Kemikaaleja harvoin käytössä kotitalouksissa Käytä tarpeen mukaan hengityssuojainta, suojakäsineitä, silmäsuojaimia ja erityisiä työvaatteita Varastoi lukitussa tilassa
<p>Terveyshaitta vaarallinen otsonille</p> <p>Esim. pyykinpesu- aine ilma</p>	<p>Vakava terveysvaara</p> <p>Esim. tärpätti bensoliini lamppuöljy</p>	<p>Ympäristölle vaarallinen</p> <p>Esim. maali bensoliini öljy</p>
<p>Mitä voi aiheuttaa?</p> <ul style="list-style-type: none"> Iho- ja silmä-ärsytys Allergiset ihoreaktiot Hengitysteiden ärsytys Välitön myrkyllisyys Uneliaisuus tai huimaus <p>Miten vaara vältetään?</p> <ul style="list-style-type: none"> Käytä tarvittaessa suojakäsineitä ja silmäsuojaimia Vältä kemikaalin hengittämistä 	<p>Mitä voi aiheuttaa?</p> <ul style="list-style-type: none"> Pitkällä aikavälillä terveysvaikutukset (syöpä, perimävauriot, hedelmällisyyden heikkeneminen, silmävauriot) Hengitysteiden ärsytys, elinolosuhteiden heikkeneminen Kuuhkoihin joutuessa kemikaaliin kovuus tai keuhkovaurio <p>Miten vaara vältetään?</p> <ul style="list-style-type: none"> Käytä tarvittaessa suojakäsineitä ja silmäsuojaimia Vältä kemikaalin hengittämistä 	<p>Mitä voi aiheuttaa?</p> <ul style="list-style-type: none"> Myrkyllisyys vesieläille Pitkällä aikavälillä terveysvaikutukset vesiympäristössä <p>Miten vaara vältetään?</p> <ul style="list-style-type: none"> Vältä päättämistä ympäristöön Hävittäminen ohjeiden mukaan

pH-arvot eli liuoksen happamuus

Piktogrammit

- Käyttökohdetta ja käyttötapaa kuvaavia ikoneita eli piktogrammeja.
- Kuvien tarkoitus on helpottaa tuotteiden käyttöä, että nopealla silmäyksellä saa oikeanlaisen kuvan pesuaineen käyttökohteesta.
- Parannetaan sekä käyttäjien että asiakkaiden turvallisuutta.

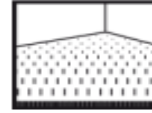
LATTIAT

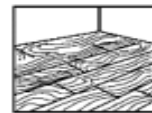
Koville lattiapinnoille tarkoitettu valmiste

Matoille tarkoitettu valmiste

Kokolattiamatoille tarkoitettu valmiste

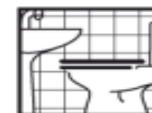

Puulattioille tarkoitettu valmiste

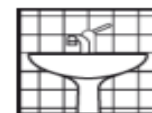
PINNAT

WC-altaan pesuun tarkoitettu valmiste

WC-tilojen pesuun tarkoitettu valmiste

Pesuhuoneen pesuun tarkoitettu valmiste

Pinnoille ja huonekaluille tarkoitettu valmiste

MUUT PIKTOGRAMMIT

Desinfiointi

MENETELMÄT

Käsin tehtävään puhdistukseen tarkoitettu valmiste

Ikkunoiden ja lasipintojen puhdistukseen tarkoitettu valmiste

Lattioiden käsin suoritettavaan puhdistukseen tarkoitettu valmiste

Lattioiden suojaukseen tarkoitettu valmiste

Lattianhoitokoneen kanssa käytettävä valmiste

Yhdistelmäkoneen kanssa käytettävä valmiste

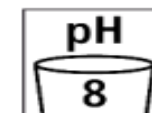
Painehuuhtelukoneen kanssa käytettävä valmiste

Painepesulaitteen kanssa käytettävä valmiste

Mopinpesukoneessa käytettävä valmiste

Siivousaineen pH

KEITTIÖ

Keittiön yleispuhdistusaine (lattiat ja pinnat)

Käsiastianpesuaine

Astioiden liotusaine

Koneastianpesuaine

Huuhtelukirkaste

Uunin puhdistusaine

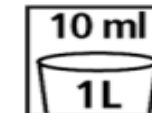
Kahvinkeitelaitteissa käytettävä valmiste

Viemärin puhdistusaine

Kalkinpoistoaine

Siivousaineen annostus

Suojakäsineet

- [Suojakäsineiden valintaopas - Jokasafe Oy](#)

Käyttöturvallisuustiedote

- **Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)**
- <https://tukes.fi/kemikaalit/reach/kayttoturvallisuustiedote#df3b6afc>

Vikavirtasuoja

- Vikavirtasuoja toimii tilanteissa, joissa katkaisija tai sulake ei toimi, esim. kun sähkölaite menee fyysisesti rikki ja kosketetaan laitteen sisällä olevia jännitteisiä osia.
- Vikavirtasuojia käytetään suojaamaan kaikkia sellaisia pistorasioita, joihin voidaan liittää mikä tahansa laite.
- Käytetään perussiivouksessa märkätiloissa.

Sähkölaitteiden turvamerkintöjä

Suojaeristyksen tunnus. Sähkölaitte on suojaeristetty.

Suojamaadoituksen tunnus. Maadoitusjohto kytketään maadoitusmerkin osoittamaan paikkaan sähkölaitteessa.

Laite on tippuveden pitävä.

Laite on vedenpitävä.

Laite on sateenpitävä.

Roiskeveden pitävä laite tai pistorasia. Tällainen pistorasia on läpällinen ja siihen kytkettyyn laitteeseen ei saa koskettaa kylvyn tai suihkun aikana.

IP 34

Pääpeililampun saa asentaa vain pääpeilimerkillä varustettuun valaisimeen.

Työturvallisuuskortti

- Työturvallisuuden kehittämiseksi yhteisillä työpaikoilla on kehitetty valtakunnallinen Työturvallisuuskorttikoulutus.
- Yhden päivän mittaisen kurssin ja kirjallisen kokeen suorittamalla saa henkilökohtaisen Työturvallisuuskortin.
- Työturvallisuuskortin ovat kehittäneet suomalaiset teollisuusyritykset yhdessä työmarkkinajärjestöjen, vakuutusalan ja koulutusorganisaatioiden kanssa.

Työhyvinvointikortti

Työhyvinvointikortti-koulutus

- Haluatko työyhteisösi voivan entistä paremmin, toimivan sujuvasti sekä löytävän työn ilon ja imun?
- Päivän kestävä Työhyvinvointikortti-koulutus innostaa ja ohjaa johtoa sekä henkilöstöä kehittämään työpaikkaansa yhteisvoimin.
- MIKSI? Työhyvinvointi on koko työyhteisön tehtävä ja organisaation menestystekijä. Kun voidaan hyvin, voidaan mitä vain.
- KENELLE? Koulutus on tarkoitettu johdolle ja koko henkilöstölle. Työyhteisö hyötyy eniten, kun mahdollisimman moni osallistuu koulutukseen ja ottaa työhyvinvoinnin asiakseen.
- MIKÄ? Työhyvinvointikortti-koulutus antaa selkeän suunnan ja välineitä jatkuvaan kehittämiseen työpaikalla. Se auttaa muodostamaan yhteisen käsityksen työhyvinvoinnista, jäsentää rooleja ja vastuita sekä edistää yhteistyötä.

Keskustelun aiheita 1

Siivousaineet

- pH:n vaikutus, annostelun vaikutus pH:hon
- syövyttävät
- liuottimet
- hajustetut
- omat sekoitukset
- kloori
- silmähuuhde
 - o aloita huuhtelu heti, jatka vähintään 15 min
 - o emäkset voivat aiheuttaa pysyvän vamman, hapotkin syövyttävät mutta harvemmin pysyvää vammaa
 - o vesijohtovesi, järvivesi, maito
 - o lääkäriin, käyttöturvallisuustiedote
 - o huuhtelua jatketaan, kunnes silmän pH normaali
 - o huuhteet vanhenevat

Keskustelun aiheita 2

- **Silmäsuojaimet**

- missä roiskumista voi tapahtua?
- ihoärsytys
- nauttiminen

- **Koneiden käyttö**

- imuri
- veden- ja pölynimuri
- yhdistelmäkone
- painehuuhtelukone
- lattianhoitokoneet

Keskustelun aiheita 3

- Väkivallan uhka
- Henkinen kuormittuminen
- Suojaimet
 - käsineet
 - kengät
 - silmäsuojaimet
 - kuulosuojaimet
 - esiliinat, suoja-asu
 - työpuku
 - hengityssuojain
- Työskentely
 - raput
- Esimerkkejä tapahtuneista

Linkit ja lähteet

- [Työturvallisuuslaki \(738/2002\) 4 luku: Työntekijän velvollisuudet ja oikeus työstä pidättäytymiseen verkkopalvelussa finlex.fi](#)
- [Työturvallisuuskeskus https://ttk.fi/](https://ttk.fi/)